

9. Vienkārši ticība

Dievs, kā varu zināt, vai manas attiecības ar tevi ir labas? Viena lieta ir dzirdēt, ka tu mani mīli, bet pavisam kas cits ir īstenot šīs zināšanas savā dzīvē. Lūdzu, parādi man, kā dzīvot ticībā!

stāsts

Kāds lektors reiz dalījās ģimenes piedzīvojumā, ko guva, ceļodams pa Eiropu kopā ar sievu un trīs gadus veco meitiņu. Viņiem nācās braukt trīs dienas, dienu un nakti, lai nonāktu Vācijā. Mazā meitene nekad iepriekš nebija ceļojusi naktī. Pirmo nakti viņa baidījās pavadīt automašīnā.

„Uz kurieni mēs braucam, tēt?”

„Uz tēvoča māju Vācijā.”

„Vai tu kādreiz tur esi bijis?”

„Nē.”

„Kā tu zini, kur jābrauc?”

„Ceļu mēs varam atrast kartē.”

Īsa pauze. „Vai tu to proti?”

„Jā. Mēs tur nokļūsim pavisam droši.” Vēl viena pauze. „Kur mēs ēdīsim, kad būsīm izsalkuši?” „Mēs varam apstāties pie kāda restorāna.” „Vai tu zini, ka pa ceļam būs restorāns?” „Jā, noteikti.” „Vai tu zini, kur?” „Nē, bet mēs to atradīsim.” Pirmajā un arī otrajā naktī līdzīgs dialogs tika atkārtots vairākas reizes. Trešajā naktī mazā meitene bija mierīga. Kad tētis paskatījās spogulī, viņš redzēja, ka viņa ir nomodā un vienkārši mierīgi raugās apkārt. Viņš brīnījās, kāpēc viņa vairs neuzdod jautājumus.

„Dārgumiņ, vai tu zini, uz kurieni mēs braucam?”

„Uz Vāciju, uz tēvoča māju.”

„Vai tu zini, kā mēs tur nokļūsim?”

„Nē.”

„Kāpēc tad tu vairs neko nejautā?”

„Jo pie stūres sēž tētis.”

pārdomas

Ir kristieši, kas uz jautājumu „Vai tu esi glābts?” – nekavējoties un spontāni atbild: „Jā, esmu glābts.” Daudzi bez vilcināšanās sevi sauc par jaunpiezimušiem kristiešiem.

Bet citiem nepatīk šāds tiešs jautājums. Viņiem tas šķiet pārāk pašpaļāvīgs. Kā viņi var būt pārliecināti, ka būs glābti? Kā viņi var zināt, ka ir pietiekami labi?

Man bija vajadzīgs laiks, līdz nonācu pie tā, ka uzdrošinājos pateikt: „Es esmu glābts.” Es nebūt neesmu pilnīgs, bet mana Bībele saka, ka Dievs mani pieņem tikmēr, kamēr es ticu.

Būt kristietim un būt pārliecinātam par glābšanu, pirmkārt, nenozīmē, ka cilvēkam ir noteikti uzskati un pieredze noteiktos jautājumos. Bībele apgalvo, ka tas, kam mēs ticam, ir dzīvības un nāves jautājums – tas ir, *mūžīgās* dzīves un *mūžīgās* nāves jautājums. Sākt ticības ceļu nozīmē „pāriet” no nāves dzīvībā.¹ Glābšana ir nopietna lieta. Apustulis Pāvils pamācīja draudzes locekļus Filipu pilsētā (kā arī visur citur), lai viņi „bijībā drebot”², darbojas savas pestīšanas labā. Šie ir ļoti skaidri pateikti vārdi, vai ne?

Ideja par „glābšanu” vai kaut ko līdzīgu tai ir nopietna lieta arī nekristīgajās tradīcijās. Tā parasti prasa čaku darbu un upuri – varbūt pat mūžu ilgu intensīvas lūgšanas un meditācijas procesu.

- Ortodoksālais budisms ievēro astoņkārtīgu plānu – dzīvības ceļu, kas sastāv no astoņiem soļiem, kuros viņš disciplinē sevi, kamēr izskaustas visas laicīgās vēlmes. Lai aizsniegtu „pilnību”, nepieciešama liela paškontrole un daudz dzīvu.
- Stingrs jūds ievēro garu sarakstu ar priekšrakstiem visās dzīves jomās, lai kļūtu „Dievam pieņemams”.
- Islāms norāda uz pieciem pīlāriem. Ikvienam, kas tic Allāham, seko viņam un cer nonākt paradīzē, ir rūpīgi jāievēro šādi savas ticības „pīlāri”: piecas lūgšanas dienā, žēlastības dāvanu došana un vismaz viens ceļojums uz svēto Meku.

Šķiet, ka visas nekristīgās pasaules reliģijas piedāvā *glābšanas* sistēmu *ar cilvēku darbu* palīdzību. Vai kristietībā ir citādi?

Kristietības pamatmācību ir formulējis apustulis Pāvils: „Dieva taisnība ticībā uz Jēzu Kristu ir visiem, kas tic, .. jo visi ir grēkojuši un visiem trūkst dievišķās godības. Dieva žēlastībā visi tiek attaisnoti bez nopelna, jo viņš tos atpircis Kristū Jēzū.”³

ticība vai (arī) darbi?

Ja tā ir patiesība, tad kāpēc tik daudz kristiešu izmisīgi cenšas nopelnīt glābšanu? Vai esi kādreiz dzirdējis par Simeonu Stailitu? Pirms nāves 459. gadā viņš 36 gadus pavadīja uz 20 metru augsta pīlāra, sludinādams tiem, kas gāja garām. Piekritīšu, ka viņš ir ekstrēms

¹ Jāņa 5:24.

² Filipiešiem 2:12.

³ Romiešiem 3:22–24.

piemērs. Bet nav vajadzīgs ilgs laiks, lai ikviens, kas pēta kristīgo vēsturi, atrastu daudz ļaužu, kuri pavadījuši visu dzīvi, sevi pakļaujot mokām⁴ un bieži dzīvojot pilnīgā izolētībā.

Vienmēr ir bijuši kristieši, kas ticējuši, ka stingrs garīgās disciplīnas režīms nodrošinās viņiem „bonusa” punktus Dieva priekšā. Romas katolicisms parasti akcentē labos darbus kā glābšanai nepieciešamu nosacījumu, un daudzi protestanti, kas *saka*, ka viņi tic glābšanai žēlastībā, bieži pievēršas stingrai tradīciju un rituālu ievērošanai. Veids, kā viņi praktizē ticību, liek domāt, ka viņu mūžīgais liktenis ir atkarīgs no stingras paklausības Dieva baušļiem un no pakļaušanās baznīcas noteikumiem. Tas var būt mulsinoši.

Īsta ticība nosaka mūsu rīcību un palīdz pieņemt apzinātus lēmumus.

Glābšana tikai ticībā bija galvenā protestantu reformatoru mācība. Mārtiņa Lutera formulēta, tā ir pārbaudoša mācība, uz kuras pamata nostiprinās vai tiek atceltas visas pārējās. Vai turpmākie Pāvila vārdi atstāj vēl kādu vietu šaubām? „Jo žēlastībā jūs esat izglābti caur ticību, tas nenāk no jums, tā ir Dieva dāvana, tas nav arī no darbiem, lai kāds nesāk dižoties.”⁵ Pāvils ir arī teicis: „Tad nu starp mums, ticībā attaisnotajiem, un Dievu ir iestāties miers caur mūsu Kungu Jēzu Kristu.”⁶

Ja jau šie apgalvojumi ir skaidri, kāpēc kristiešiem ir ļoti daudz nesaskaņu jautājumā par ticību un darbiem? Kāpēc tik daudzi kristieši ar vārdiem piekrīt, ka viņi ir glābti tikai ticībā, bet dzīvē rīkojas pavisam citādi? Viens iemesls varētu būt šāds: Bībelē ir vēl citi panti, kuri, šķiet, par glābšanu liek domāt tieši pretējo.

Uzreiz pēc apgalvojuma, ka cilvēki Debesīs nokļūs ticības, nevis savu labo darbu dēļ, apustulis Pāvils Vēstulē efesiešiem vēstī: „Mēs paši esam viņa darinājums, Kristū Jēzū radīti labiem darbiem, kurus Dievs iepriekš sagatavojis, lai mēs tajos dzīvotu.”⁷

Apustulis Jēkabs raksta: „Ko tas līdž, mani brāļi, ja kāds teic, ka viņam esot ticība, bet viņam nav darbu? Vai tad ticība var viņu izglābt?”⁸ Turpmākajās rindiņās Jēkabs apgalvo: ja kāds cilvēks saka, ka viņam ir „glābjoša” ticība, tad apustulis ir gatavs parādīt ticību „ar saviem darbiem”.⁹

kādu ticību?

Ko lai darām ar šīm pretrunām? Vai šeit ir uzrakstīti pilnīgi pretēji apgalvojumi? Noteikti nē. Pretruna ir tikai *šķietama*. Jēkabs nesaka, ka viņš ir *glābts* savu labo darbu dēļ, savā spēkā, ar to, ko viņš dara. Viņš tikai uzsver, ka īsta ticība nav noslēpums – tā redzami atklāsies mūsu dzīvē.

⁴ Angļu valodā lietotajam vārdam *mortification* ir trīs nozīmes: 1) pazemojuma vai kauna sajūta, kas ievaino cilvēka lepnumu vai pašcieņu, 2) šāda pazemojuma vai kauna izraisītājs vai avots, 3) askētisma praktizēšana, ar nožēlošanas disciplīnu pārvarot ilgas pēc grēka un stiprinot gribu. Sk. <http://dictionary.reference.com/browse/mortification>

⁵ Efesiešiem 2:8, 9.

⁶ Romiešiem 5:1.

⁷ Efesiešiem 2:10.

⁸ Jēkaba 2:14.

⁹ Turpat, 18. pants.

Īsta ticība nosaka mūsu rīcību un palīdz pieņemt apzinātus lēmumus. „Darbi” nav glābšanas *nosacījums*, bet ir *rezultāts* tam, ka cilvēks ir glābts. Jautājums kļūst skaidrāks, vēlreiz izlasot Vēstules efesiešiem 2. nodaļu. Tālāk šajā nodaļā Pāvils saka, ka mums nav nekāda nopelna, ja veicam „labos darbus”, kuriem esam „radīti”. Galu galā, tās nav lietas, ko varam izdarīt ar savu gribasspēku un neatlaidību. Kādā citā pantā šī doma uzsvērtā vēl skaidrāk: „Jo Dievs ir tas, kas pēc savas labās gribas rosina gan jūsu gribēšanu, gan darbošanos.”¹⁰

Tātad viss atkarīgs no tā, ko Dievs dara mūsu labā, bet nevis no tā, ko cenšamies izdarīt viņam. Protams, Dievs vēlas, lai mēs izjustu pateicību un būtu uzticīgi viņa norādījumiem, jo viņš to visu ir devis, lai cilvēki varētu baudīt laimīgu un patīkamu dzīvi. Ja mums vajadzētu būt atkarīgiem no tā, ko varam izdarīt paši, mēs nekad nebūtu spējīgi izpildīt pat visminimālākās prasības. Mūsu labie darbi nekad nespētu mainīt to, ka dziļākajā būtībā esam grēcīgi, un tiekšanās sasniegt pilnību šādā veidā būtu lemta pastāvīgai neveiksmei.

Galu galā mūsu reliģijas pamats ir apkopots labi zināmajā Bībeles pantā: „Jo Dievs tā pasauli mīlēja, ka deva savu vienpiedzimušo Dēlu, lai ikviens, kas viņam tic, nepazustu, bet tam būtu mūžīgā dzīvība.”¹¹

Tomēr kaut kas vēl būtu piebilstams: mums jābūt drošiem, ka mums ir pareiza izpratne par vārdu „ticēt” un „ticība” nozīmi. Daži uzskata, ka „ticība” galvenokārt attiecas uz intelektu – ticība viņu izpratnē nozīmē „ticēt” Dieva eksistencei. Protams, ikvienam, kas nāk pie Dieva, „ir jātic, ka Dievs ir”.¹² Bet ar to nepietiek. Arī velns tic, ka Dievs eksistē, bet tas viņu neglābj.¹³ Ticība ir kas vairāk par intelektuālu piekrišanu. Ticība, kas nodrošina glābšanu, ir *uzticības* pilna ticība – „... kas paļaujas uz Kungu, tas pasargāts”.¹⁴ Tās ir attiecības, padošanās, dziļa uzticēšanās un iekšēja pieķeršanās Dievam, kurš vēlas mūs glābt.

Šādas uzticībā veidotas attiecības ir *aktīva* ticība. Tā ir saņemama kā dāvana bez maksas no Dieva, kas ir radījis cilvēkus un vēlas redzēt, ka viņi ir dzīves piepildīti un laimīgi jau šeit un kopā ar viņu visā mūžībā.

Jā, mūs glābj ticība, bet tā darbojas mīlestības atmosfērā.¹⁵ Un mīlestība ir pietiekami spēcīga, lai mainītu mūsu rīcību.

ko teiksi?

Kāda saikne starp ticību un rīcību pastāv tavā dzīvē?

Mīlestība ir pietiekami spēcīga, lai mainītu mūsu rīcību.

¹⁰ Filipiešiem 2:13.

¹¹ Jāņa 3:16.

¹² Ebrejiem 11:6.

¹³ Jēkaba 2:19.

¹⁴ Sakāmvārdi 29:25.

¹⁵ Galatiešiem 5:6.